

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2021

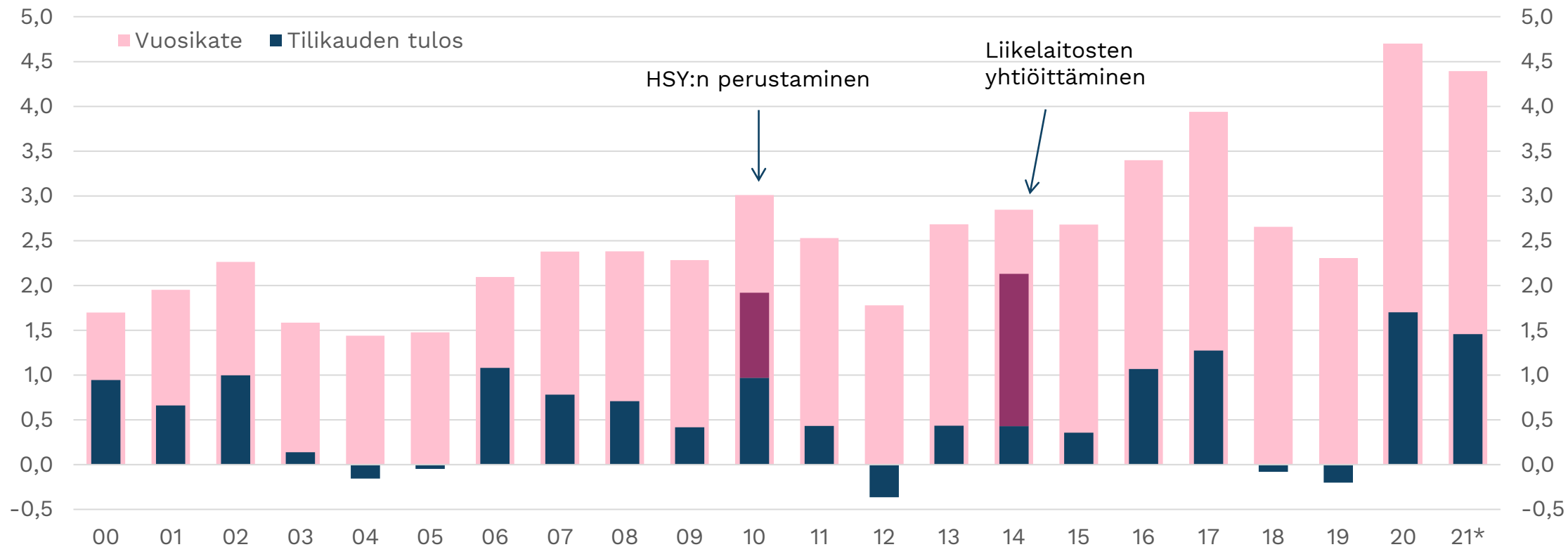
Tiedotustilaisuus 7.2.2022

Kuntatalous lähes tasapainossa

- Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät lähellä tasapainoa
  - Toiminnan ja investointien rahaviralla mitattuna kuntatalous lähes tasapainossa
  - Velan kasvu hidastui
  - Tulos odotusten mukainen: +1,5 mrd.€
- Koronatuot kuittasivat menetykset ja lisäkulut
  - Kunnat saivat koronatukea noin 2,4 miljardia euroa
- Kertaluonteiset myynnit paransivat tulosta sadoilla miljoonilla
  - Ilman myyntivoittoja tulos olisi jäänyt alle miljardiin
  - Omaisuuden myynnit vähensivät lainanottotarvetta

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate sekä tilikauden tulos vuosina 2000–2021, mrd. €

Tilikauden tulos sisältää vuonna 2010 HSY:n perustamisesta johtuvia satunnaisia tuloja noin 0,95 mrd. euroa ja vuonna 2014 liikelaitosten yhtiöittämisistä johtuvia satunnaisia tuloja arviolta 1,7 mrd. euroa.

Lähde: Tilastokeskus 2000–2020, vuosi 2021 Valtiokonttorin keräämät tilinpäätösarviot, Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät.

Suurimmat ja pienimmät tilikauden tulokset vuonna 2021 Manner-Suomen kunnissa, miljoonaa euroa

Kunta	Tilikauden tulos (m€)
Helsinki	352
Espoo	187
Tampere	75
Jyväskylä	64
Vantaa	54
Porvoo	45
Turku	37
Oulu	30
Rauma	29
Lahti	29

Kunta	Tilikauden tulos (m€)
Mikkeli	-10
Kerava	-8
Seinäjoki	-8
Pori	-7
Kemi	-6
Akaa	-4
Tornio	-4
Varkaus	-3
Sotkamo	-3
Rovaniemi	-3

Yksittäisten kuntien tulokset voivat vielä muuttua ennakkotiedoista.

Kuntatalous vuonna 2021

Mikko Mehtonen

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot

- Ensimmäinen kattava kuva kuntasektorin taloudesta vuonna 2021
  - Tietoihin ei sisälly kuntakonsernien lukuja
  - 24 kunnan tiedot puuttuivat, näiden osalta käytettiin vuoden 2020 lukuja
- Valtiokonttorin keräämä aineisto, jota on jalostettu ja analysoitu Kuntaliitossa
  - Vuoden 2021 tilinpäätösarviotiedot kerättiin kaikista Manner-Suomen kunnista ja kuntayhtymistä

Hyvän taloustilanteen taustalla?

- Toimintakulut kasvoivat 7,7 %
- Toimintatulot kasvoivat 23,1 %
- Verotulot kasvoivat 6,5 %
- Valtionosuudet laskivat 8,3 %
- Vuosikate heikkeni 6,5 %
- Investoinnit laskivat 8,6 %

Kuntatalouden ulkoisten toimintakulujen kasvuprosentit 2000-2021

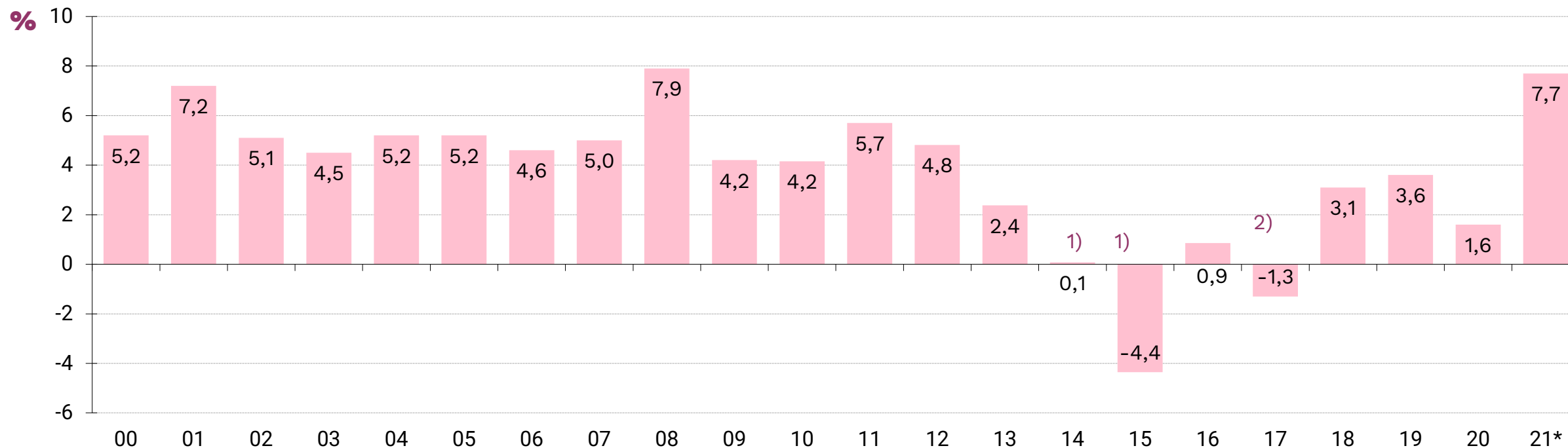
Toimintakulujen kasvu vuonna 2021

Palkat ja palkkiot: 5 %

Henkilösivukulut: 6 %

Palvelujen ostot: 13 %

Aineet ja tarvikkeet: 6 %

1. Vuosina 2014-2015 toimintamenojen kasvua hidastaa kunnallisten ammattikorkeakoulujen sekä liikelaitosten yhtiöittäminen. Lisäksi vuonna 2015 menojen tasoon vaikuttaa tilastouudistus. Ilman näitä toimenpiteitä kasvu olisi ollut vuosina 2014 ja 2015 noin 1 %.

2. Vuonna 2017 toimintamenoissa näkyy perustoimeentulotuen maksatuksen ja laskutuksen siirto Kelalle sekä kiky-sopimus. Ilman näitä toimenpiteitä kasvu olisi noin 1 %.

Tietoja Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien taloudesta 2019–2021

	2019 TP	2020 TP	2021 TPA	2019	2020	2021
Toimintatuotot	9,34	9,15	11,11	1,4	-2,1	21,4
Toimintakulut	-39,04	-39,66	-42,69	3,2	1,6	7,6
Toimintakate	-29,69	-30,51	-31,59	3,9	2,7	3,5
Verorahoitus yhteensä	31,55	34,84	35,46	-0,5	10,4	1,8
-Verotulot	22,91	23,83	25,37	-0,5	4,0	6,5
- Valtionosuudet	8,64	11,01	10,09	-0,5	27,4	-8,4
Vuosikate	2,33	4,69	4,39	-32,7	101,4	-6,4
Poistot ja arvonalentumiset	-2,93	-3,08	-3,06	0,2	5,1	-0,7
<i>Vuosikate % poistoista</i>	80	152	144			
<i>Neg. vuosikatteen kuntia (kpl)</i>	65	2	13			
Tilikauden tulos	-0,20	1,70	1,46	<i>Muutos %</i>		
<i>Neg. tuloksen kuntia (kpl)</i>	223	32	66	2019	2020	2021
Investointimenot, brutto	-5,40	-5,76	-5,27	4,8	6,7	-8,6
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2,19	-0,40	-0,23			
Lainakanta 31.12.	21,90	23,35	24,11	5,6	6,7	3,2

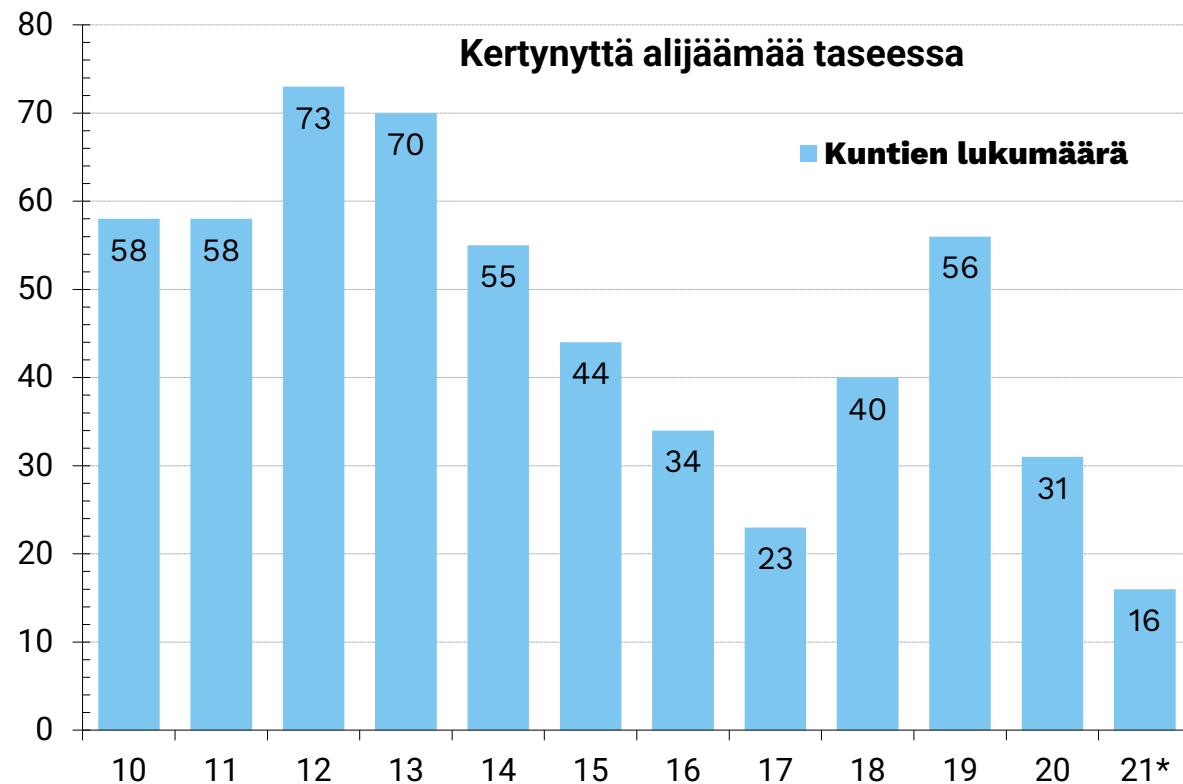
Taseen kertynyt alijäämä

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (110.3 §). Määräaikaa sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 tilinpäätökseen kertyneeseen alijäämään, jolloin alijäämän tulee olla katettuna vuoden 2020 tilinpäätöksessä (148.1 §). Siirtymäkaudella erityisen alijäämäisillä kunnilla on kaksi vuotta enemmän aikaa kattaa alijäämä.

Isoimmat kertyneet alijäämät vuoden 2021 tilinpäätöksessä (€/as)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Kyyjärvi	1 099	65	-349	-617	-3 030	-3 747	-2771
Pertunmaa	220	334	463	-281	-978	-1 233	-1922
Haapajärvi	390	274	343	201	-78	217	-827
Mikkeli	580	665	629	365	-205	-24	-799
Kemi	22	56	247	-96	-332	-271	-690
Lemi	-8	138	-42	-668	-868	-619	-560
Toivakka	897	956	1 031	408	-1 298	-669	-553
Kauhajoki	-505	-488	-373	-582	-148	-71	-545
Ylivieska	-67	165	406	-19	-334	48	-385
Muhos	126	397	478	355	164	-170	-281
Kaustinen	568	935	510	396	26	484	-89
Mänttä-Vilppula	-15	88	394	344	148	127	-78
Akaa	-491	-467	-395	-566	-569	56	-58

* Vuoden 2021 kertynyt alijäämä arvioitu vuoden 2021 tilikauden tuloksen mukaan.

* 24 kuntaa ei ollut toimittanut tietoja. Imputoidut kunnat jätetty pois listasta.

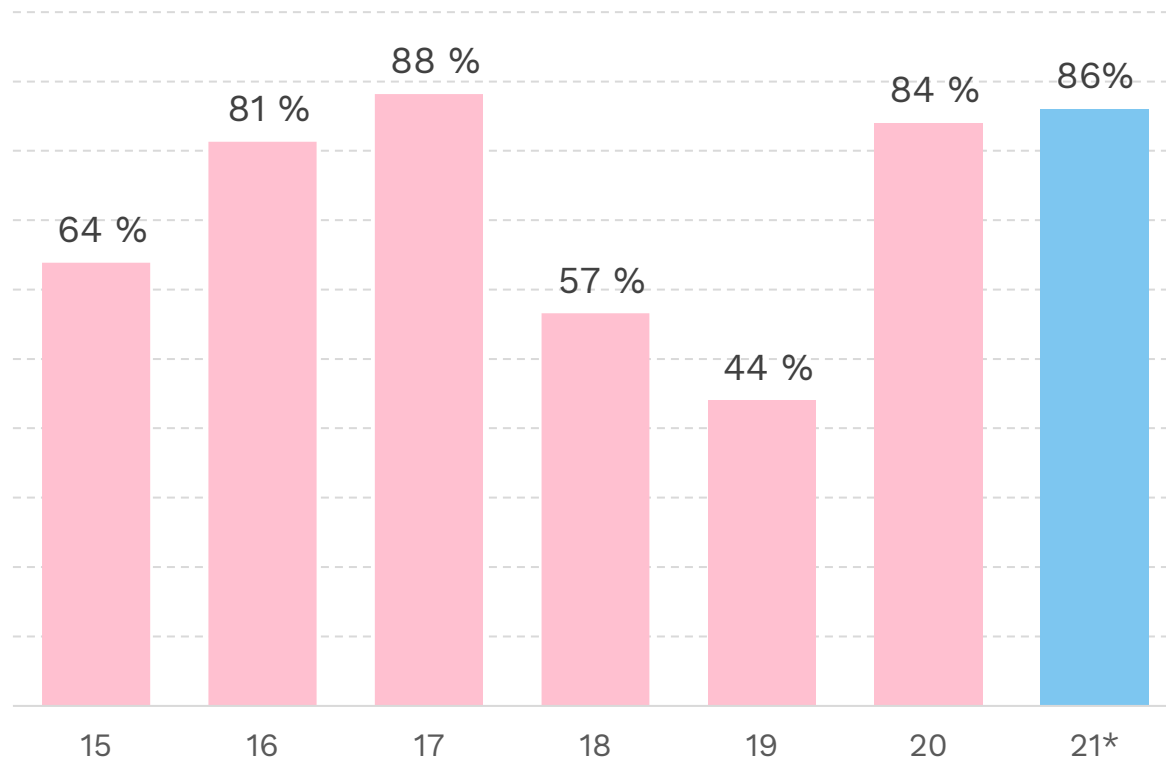
* 24 kunnan osalta käytetty imputoitua tietoa ja vuoden 2021 tiedossa mukana 3 imputoitua alijäämää

Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät 2021

	Kunnat	Kuntayhtymät
	TPA 2021	TPA 2021
Toimintakulut ¹⁾	-39 518 +6,3%	-16 152 +5,9%
Toimintakate, m€	-32 454 -3,9 %	+868 +21,5 %
Vuosikate, m€	+3 571 -12,3 %	+819 +31,9 %
Investointimenot, m€	-3 885 -9,9%	-1 379 -4,8%
Toiminnan ja investointien rahavirta, m€	+85	-319
Rahavarat, m€	6 467 +0,2%	1 603 +10,6%
Lainakanta, m€	19 064 +0,3%	6 190 +12,4%

1) Kuntien ja kuntayhtymien väliset ostot kehittyivät maltillisesti vuonna 2021. Sen vuoksi koko kuntatalouden sulautetut ulkoiset toimintakulujen prosentuaalinen muutos on voimakkaampaa kuin kuntien tai kuntayhtymien toimintakulujen muutos erillään tarkasteltuna.

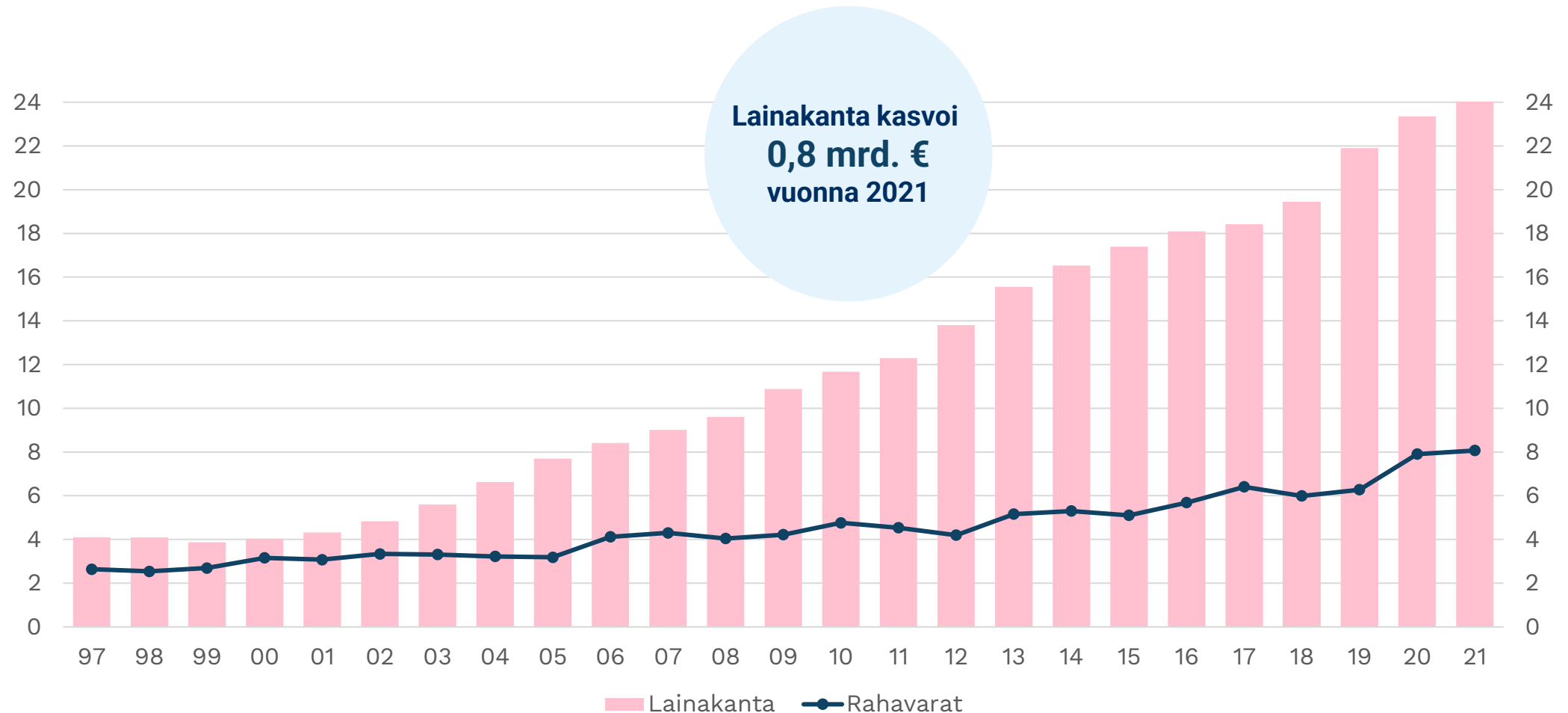
Kuntien ja kuntayhtymien investointien tulorahoitus-% ja investointimenot

Investointimenot
vuonna 2021
5,27 mrd.

Investoinnit
laskivat **8,6 %**

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta sekä rahavarat 1997–2021, mrd. €

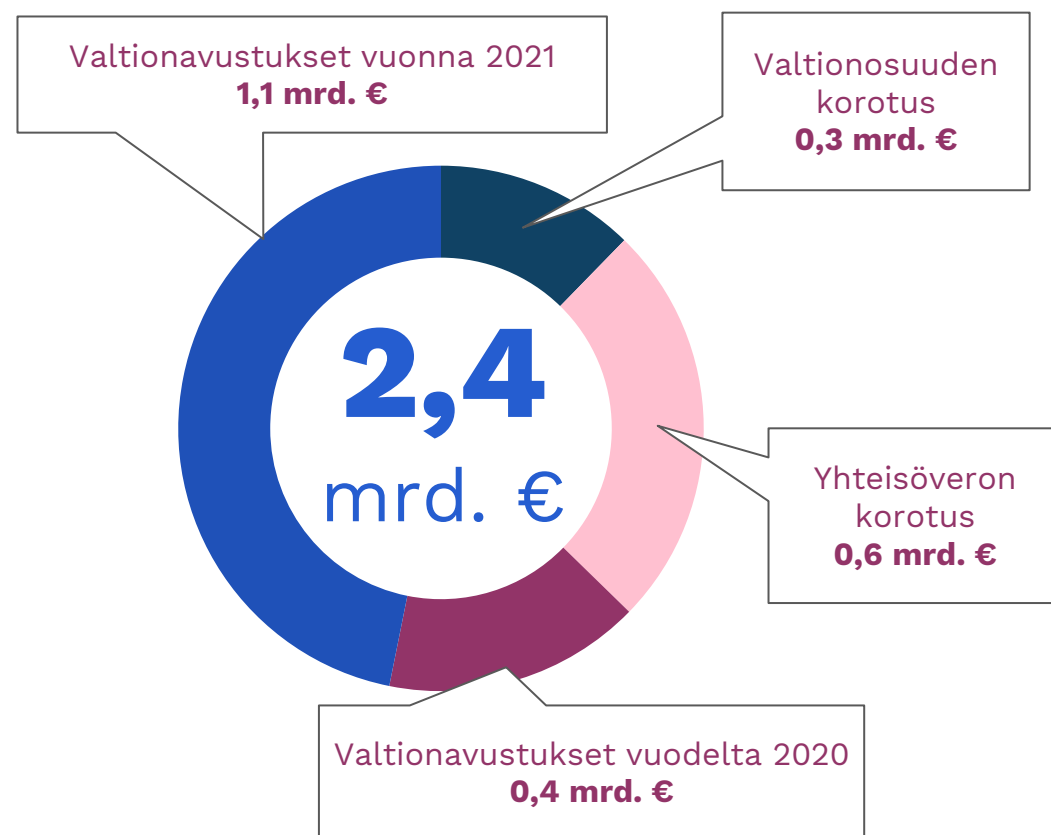

Kuntien koronatuki vuonna 2021

- Kuntien koronatukea maksettiin 2,4 miljardia euroa v. 2021
- Valtaosa koronatuesta, noin 1,5 miljardia euroa, myönnettiin valtionavustuksina, joilla kompensoitiin pandemiasta välittömästi aiheutuneita kustannuksia
  - Vuodelle 2021 kohdistui valtionavustusmaksatuksia myös vuodelta 2020. Vastaavasti osa vuoden 2021 koronatuista ajoittuu vasta vuoden 2022 puolelle.
- Kunnille myönnettiin koronatukea myös korotetun yhteisövero-osuuden kautta: noin 0,6 mrd. euroa
- Muita koronatukitoimia kohdennettiin myös opetus- ja kulttuuritoimen sektorille sekä peruspalvelujen valtionosuuteen: yhteensä vajaat 0,4 mrd. euroa.

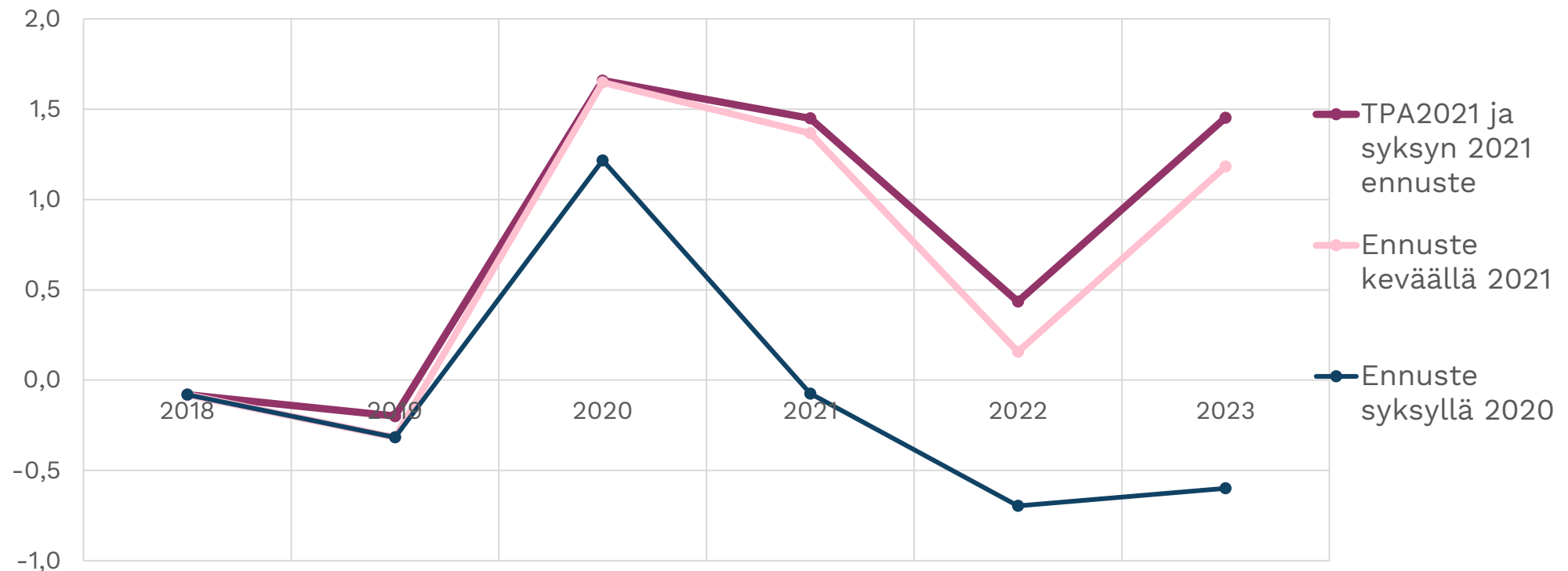
Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioissa noin 2,4 miljardia euroa koronatukea v. 2021

Koronatuet, miljoonaa euroa	2021
Valtionosuutena	300
Peruspalvelujen valtionosuuden korotus mukaan lukien kiky-kompensaatio	
Verotuloina	610
Yhteisöveron jako-osuuden +10 %-yksikön korotus	
Valtionavustuksina	1543
Vuodelta 2020 ajoitustekijöiden vuoksi siirtyneet tuet, mm. 137 milj. euron tuki sairaanhoitopiireille ja 100 milj. euroa joukkoliikenteelle	387
Terveysturvallisuuden välittömät tuet	1068
OKM:n korona-avustukset	75
YHTEENSÄ	2 440

Tilikauden tulos toteutui odotetusti tuoreimpiin ennusteisiin nähden

Kiitos.

Kehityspäällikkö Mikko Mehtonen
050 592 8986
Mikko.Mehtonen@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

Lisätietoa kuntien taloudesta

Tilikauden tulos 2021, euroa/asukas

Parhaimmat tulokset (Manner-Suomi):

1. Enontekiö (5163 €/as)
2. Lapinjärvi (1481 €/as)
3. Rautavaara (1230 €/as)
4. Kittilä (1218 €/as)
5. Kuhmo (1061 €/as)
6. Vieremä (1033 €/as)
7. Enonkoski (1015 €/as)
8. Kuortane (972 €/as)
9. Konnevesi (896 €/as)
10. Porvoo (895 €/as)

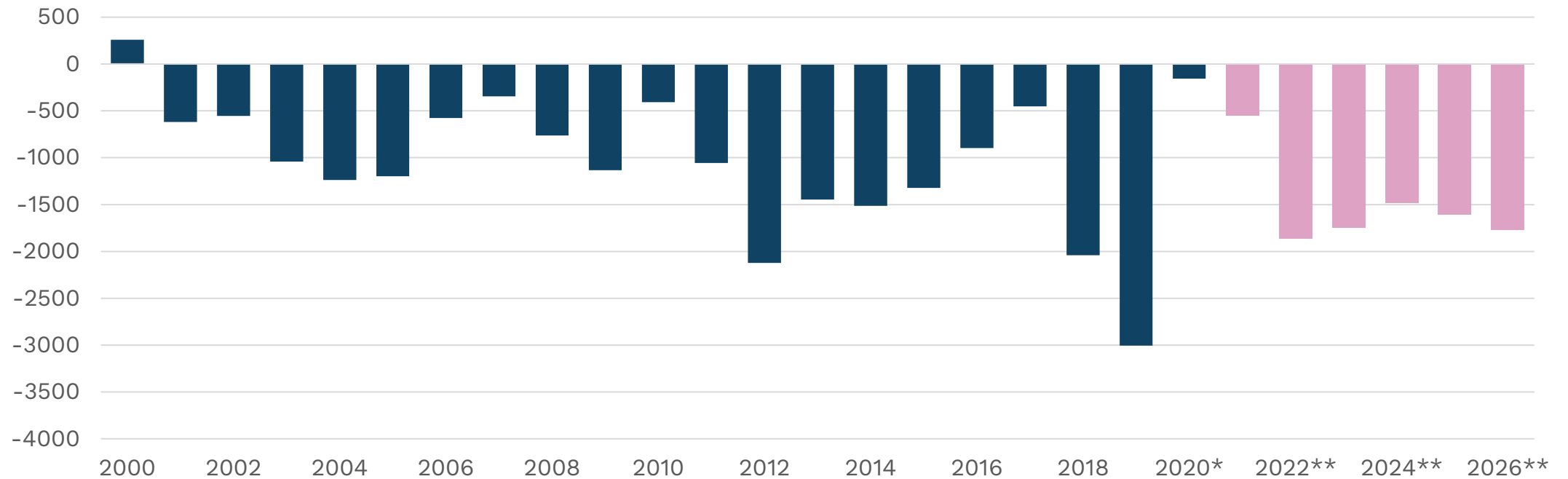
Heikoimmat tulokset (Manner-Suomi):

1. Lestijärvi (-2920 €/as)
2. Virolahti (-998 €/as)
3. Kaskinen (-890 €/as)
4. Utsjoki (-864 €/as)
5. Toholampi (-848 €/as)
6. Pertunmaa (-679 €/as)
7. Rautalampi (-517 €/as)
8. Alavieska (-505 €/as)
9. Haapajärvi (-415 €/as)
10. Miehikkälä (-393 €/as)

Paikallishallinnon tulojen ja menojen erotus eli nettoluotonanto 2000-2026

miljoonaa euroa

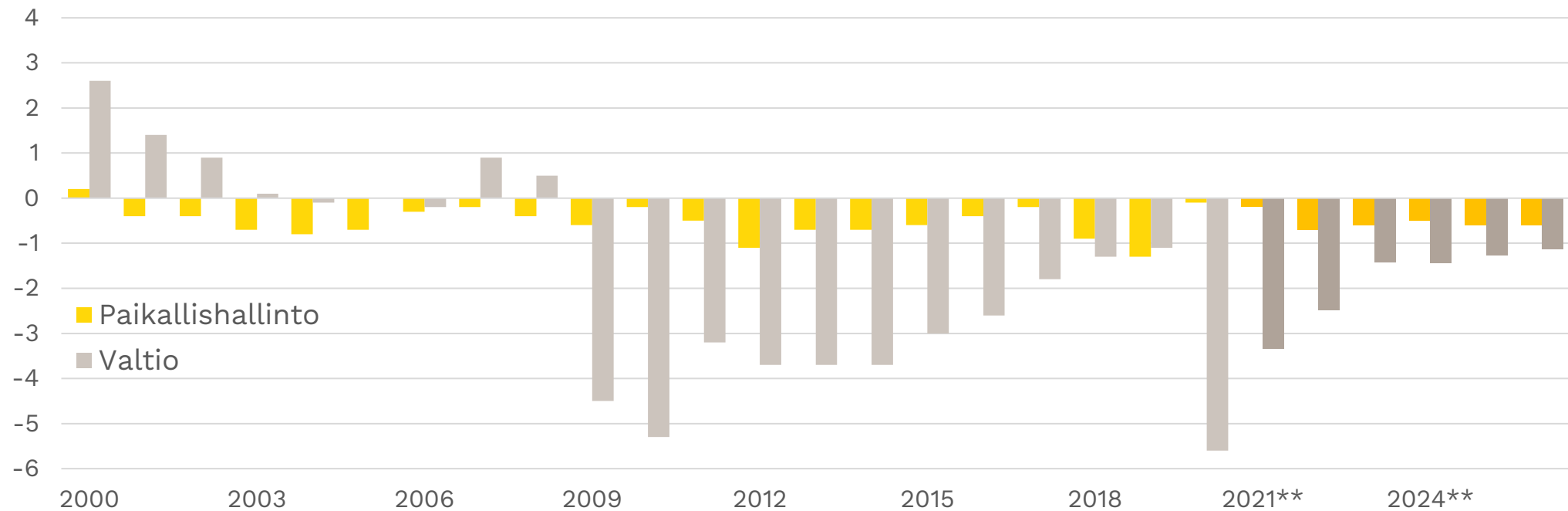

Lähteet: Tilastokeskus, valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus talvi 2021

21.12.2021

Valtion ja paikallishallinnon rahoituksellinen tasapaino 2000–2026

Suhteessa bruttokansantuotteeseen

Lähteet: Tilastokeskus, ennusteet valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus talvi 2021

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakate heikkeni 3,5 prosenttia (1,1 mrd. euroa) v. 2021

- Toimintakulut kasvoivat 7,7 prosenttia vuonna 2021 (3 000 milj. euroa)
  - Väestön ikärakenteen muutos lisäsi kuntien peruspalveluiden palvelutarvetta noin 0,3 %-yksikköä.
  - Sanna Marinin hallituksen tehtävien laajennukset +112 milj. euroa
  - Koronapandemian vuoksi Suomessa vallitsi poikkeusolot 1.3.-27.4.2021, minkä lisäksi alkuvuonna ja loppuvuonna asetettiin alueellisia rajoitustoimia. Rajoitustoimet ovat pienentäneet joitakin kuluja, mutta vähäisemmässä määrin kuin vuonna 2020. Hoitovelan arvioidaan kuitenkin kasvaneen yhä.
  - Koronapandemian hoito on kasvattanut kuntien työvoimatarvetta ja lisännyt kuluja merkittävästi. Kasvua esimerkiksi palkoissa, palvelujen ja materiaalien ostoissa.
  - Palkkaratkaisun sopimuskorotukset 1,8 % (+300 milj. euroa)
  - Työmarkkinatuen kustannukset nousivat 12,5 prosentilla (+57 milj. euroa)
  - Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksut +0,3 %-yksiköllä (+60 milj. euroa)
- Toimintatuotot kasvoivat 21,4 % (noin 2 000 milj. €)
  - Valtion korona-avustukset ja muut kehityshankkeet kasvattivat kuntien ja sh-piirien saamia avustuksia, mikä näkyi toimintatuottojen voimakkaana kasvuna.
  - Varhaiskasvatusmaksuja alennettiin 1.8.2021 lähtien: -30 milj. euroa
  - Sote-asiakasmaksulain uudistus vähensi asiakasmaksuja noin 18 milj. eurolla vuonna 2021

Verot yhteensä nousivat 6,5 % eli noin 1 550 miljoonaa euroa vuonna 2021

- Kunnallisverotulot nousivat 2,3 % (noin 460 milj. €)
  - Työllisten määrä +7,6 % ja palkkasumma +4,6 %
  - Tuloveroprosenttiaan vuodelle 2021 korotti 39 kuntaa ja laski 4 kuntaa. Korotukset toivat kunnille noin 60 milj. euroa lisäverotuloja.
  - Veroperustemuutokset noin -180 milj. euroa
  - Verojen maksujärjestelyhelpotukset noin -50 miljoonaa euroa.
- Kuntien yhteisöverotulot kasvoivat 44,6 % (noin 870 milj. €)
  - Koronatukitoimena kuntien yhteisöveron jako-osuutta nostettiin kertaluonteisesti 10 prosenttiyksiköllä: +610 milj. euroa. Ilman tukea kuntien yhteisöverotulot olisivat laskeneet 14 %.
  - Varhaiskasvatusmaksujen alennus kompensoitiin korottamalla kuntien yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi 2 prosenttiyksiköllä: +100 milj. euroa
- Kiinteistöverot kasvoivat 12,3 % (noin 220 milj. €)
  - Kiinteistöveroprosenttien korotus +41 milj. euroa
  - Kiinteistöverotuksen joustava verovelvolliskohtainen valmistuminen lykkäsi noin 200 milj. euroa kiinteistövero-a vuorvuoden 2021 puolelle.

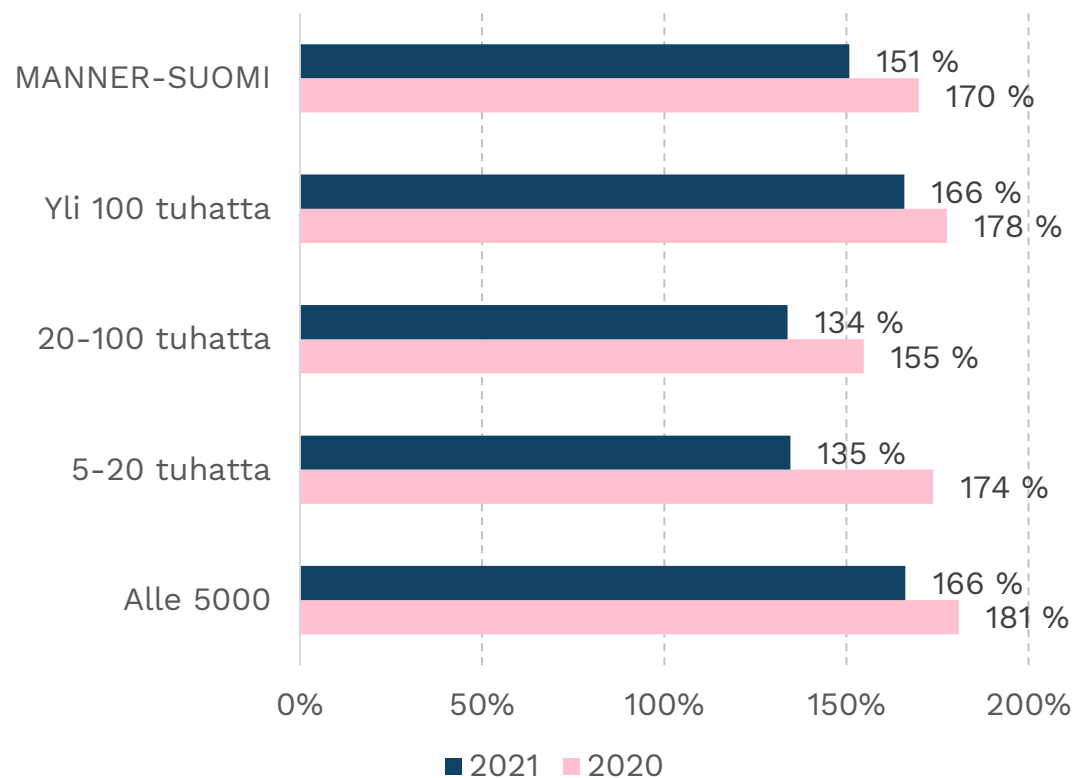
Valtionosuudet laskivat 8% vuonna 2021 eli noin 920 miljoonaa euroa

- Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen koronatukitoimena kertaluonteinen lisäys: +300 miljoonaa euroa. Summasta 234 miljoonalla eurolla kompensoitiin kiky-vähennyksen säilymistä kuntien valtionosuusvähennyksenä 2021.
- Sanna Marinin hallituksen tehtävien laajennusten arvioitiin lisäävän kuntien kustannuksia 112 miljoonalla eurolla vuodesta 2020.
- Peruspalvelujen valtionosuuden indeksitarkistus +174 milj. euroa ja OKM:n valtionosuuksien indeksitarkistus +17 milj. euroa
- Peruspalvelujen valtionosuusmomentin kustannustenjaon tarkistus -14 milj. euroa, OKM +6 milj. euroa
- Verotulomenetysten kompensatio kasvoi 180 milj. eurolla

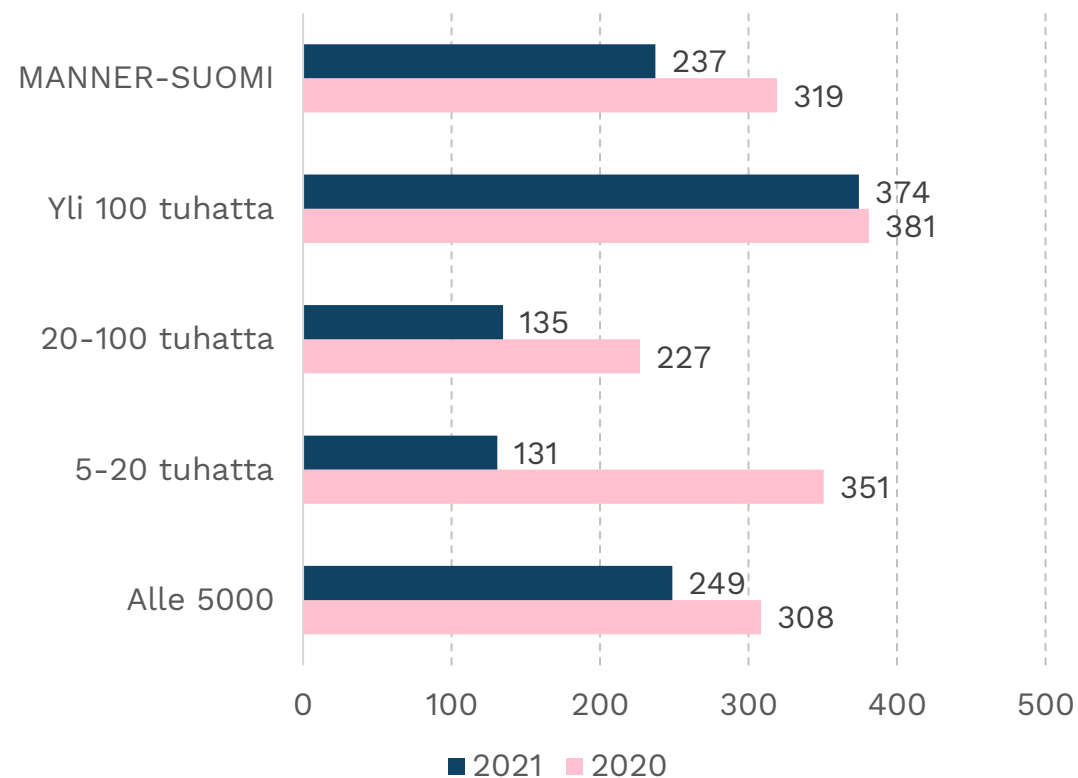
Kuntien talous kuntakoon mukaan

Manner-Suomen kunnat

Vuosikate poistoista (%)

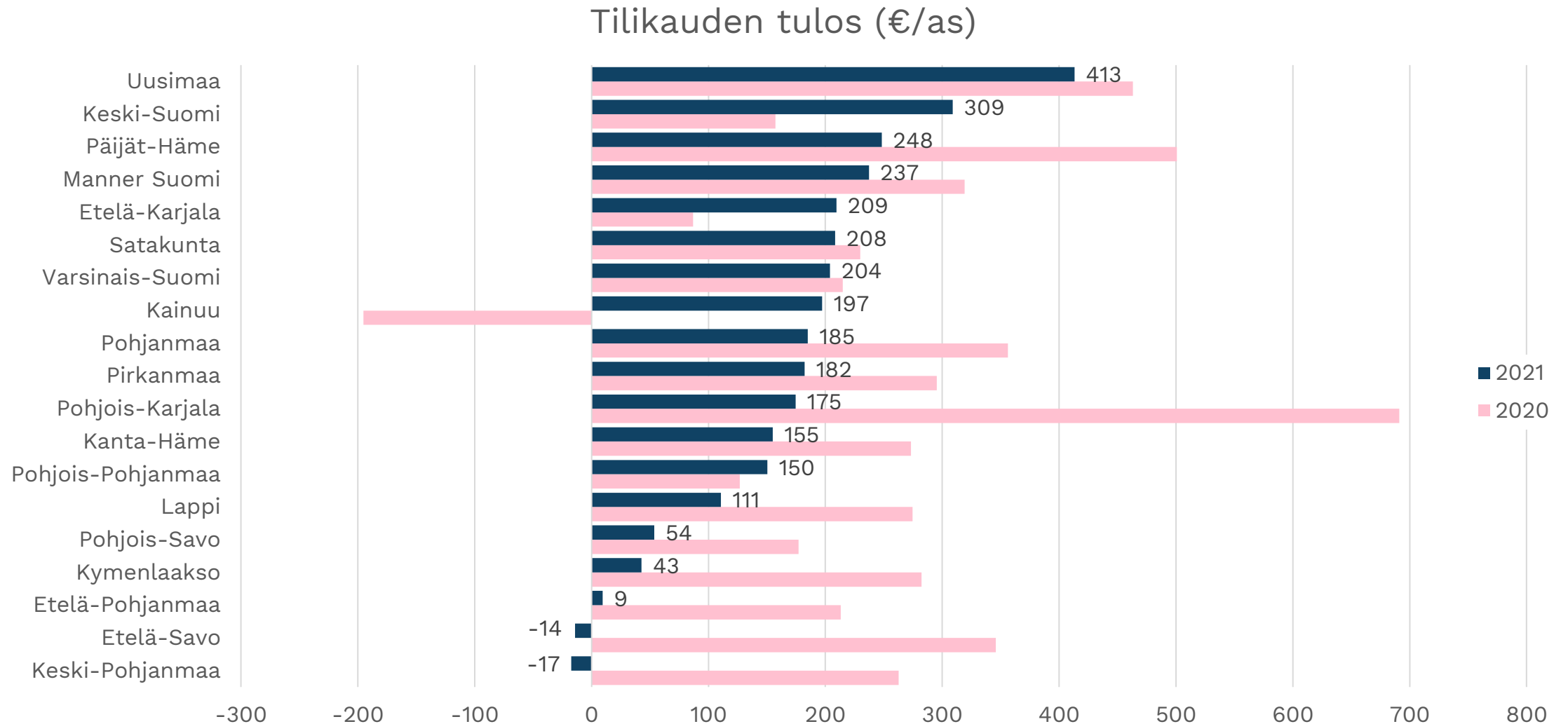

Tilikauden tulos (€/as)

Kuntien talous maakunnittain

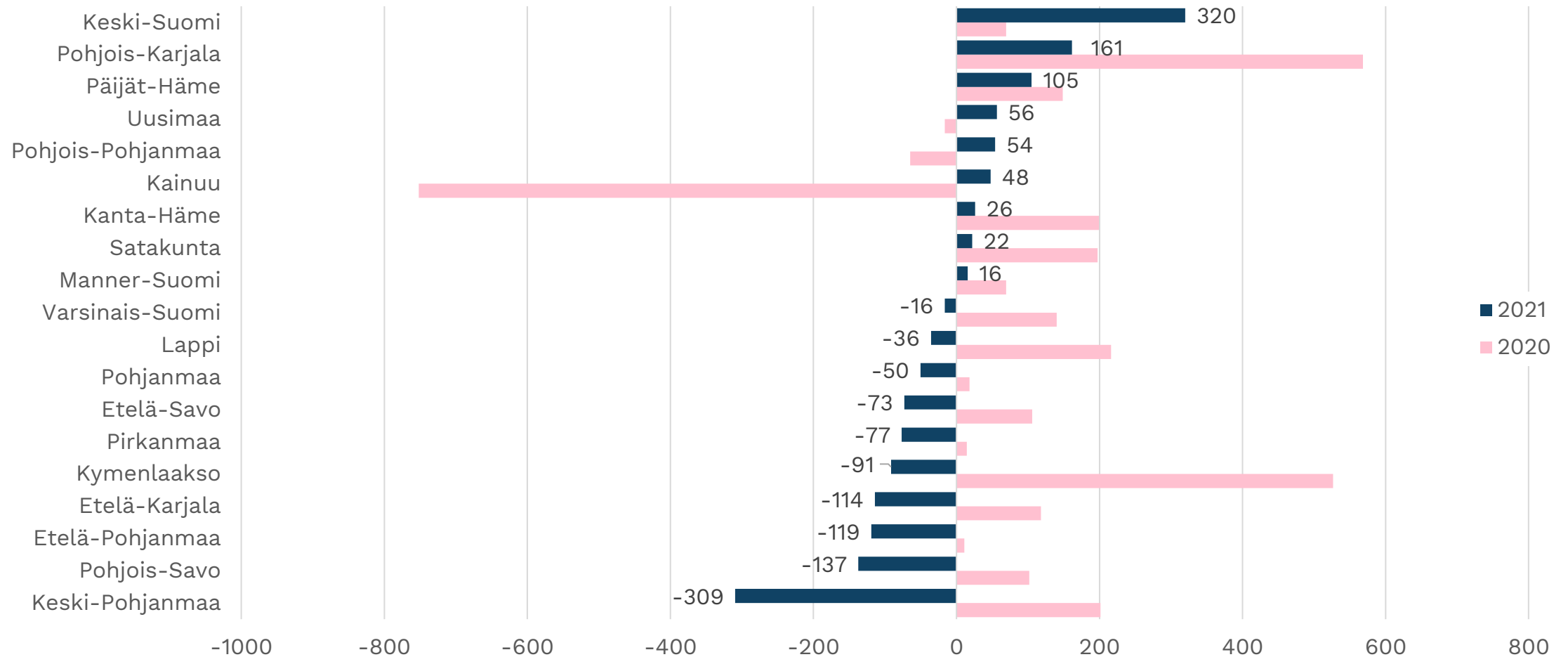
Manner-Suomen kunnat

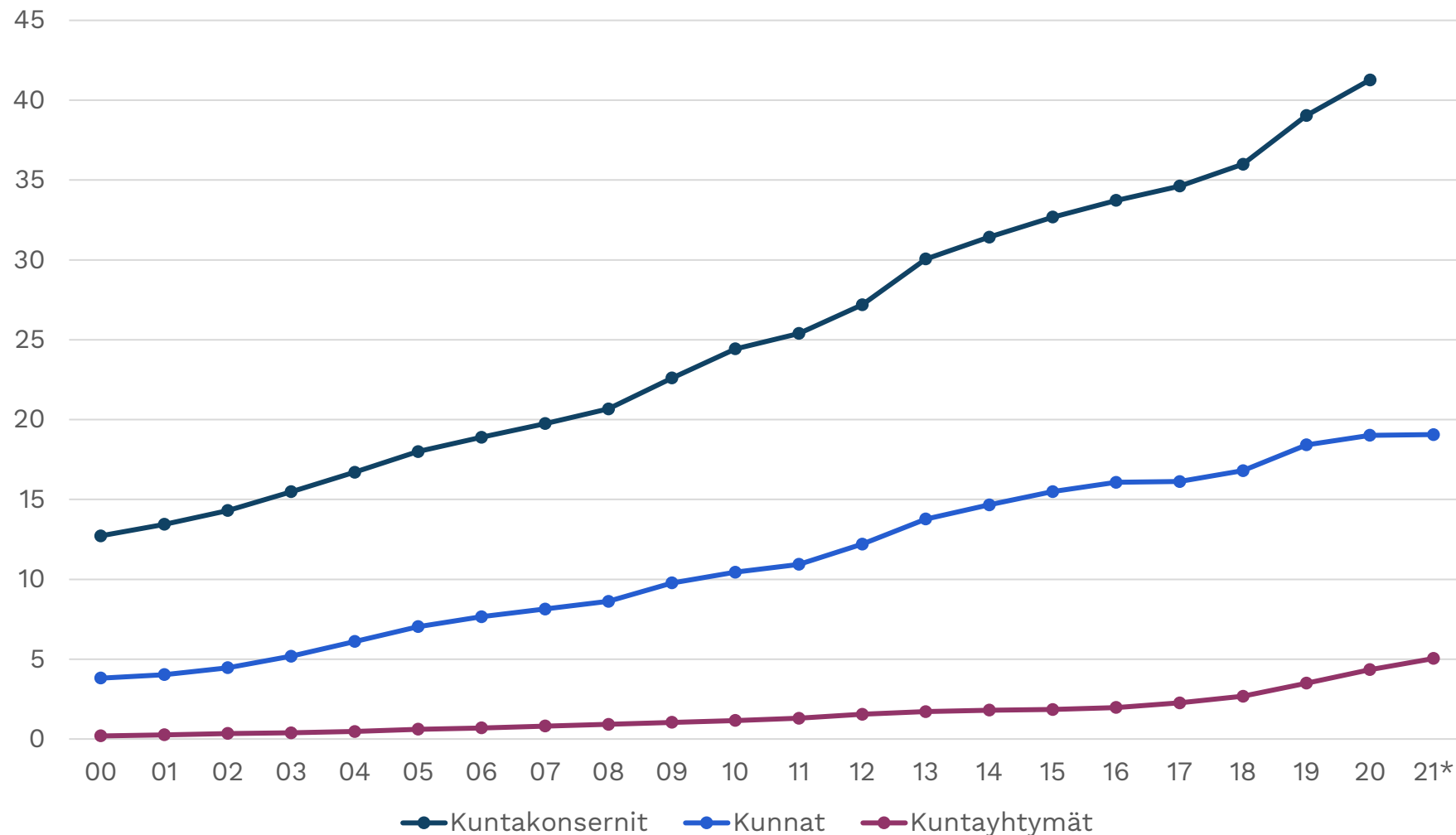
Kuntien talous maakunnittain

Manner-Suomen kunnat

Toiminnan ja investointien rahavirta (€/as)

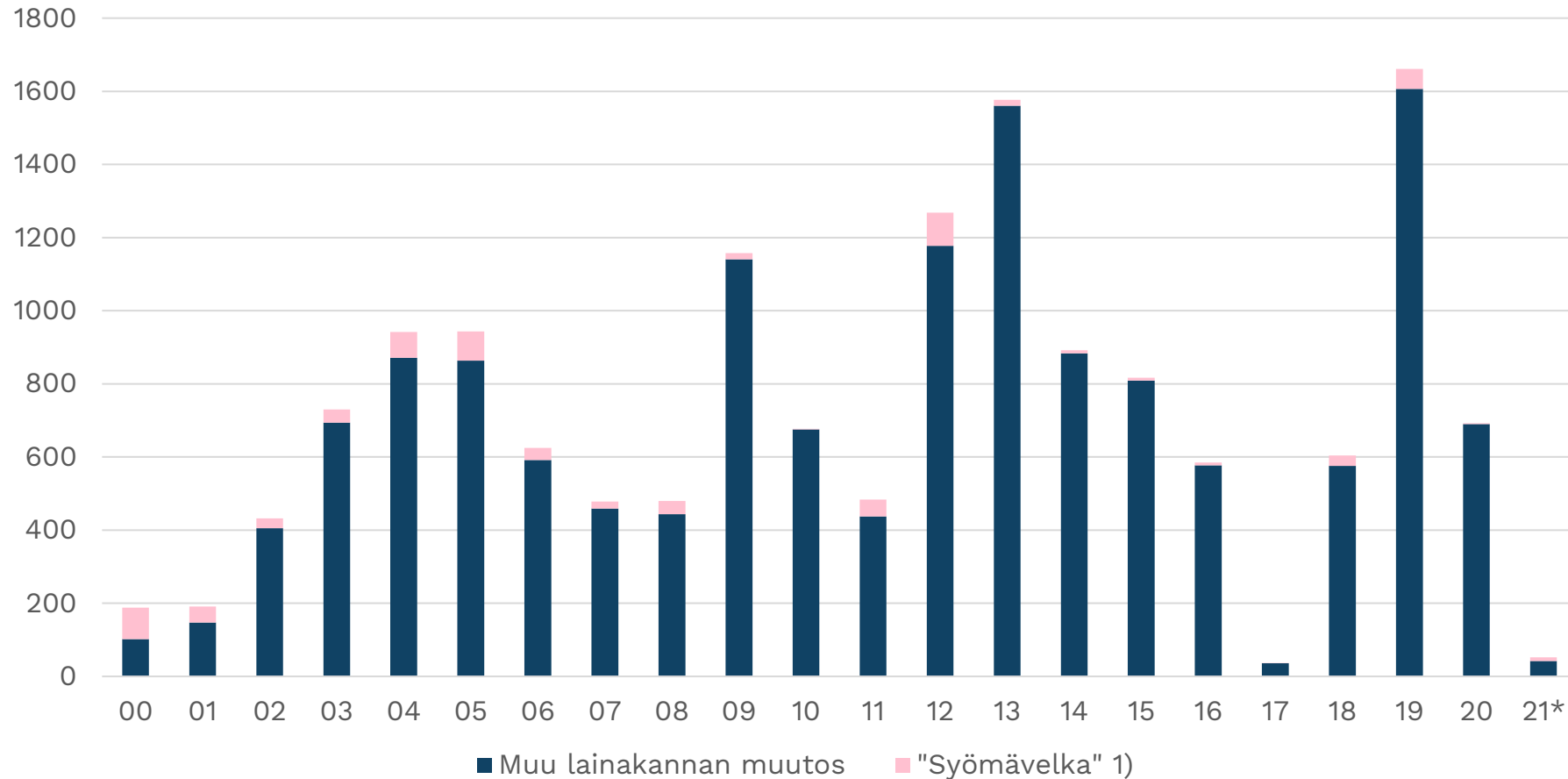

Kuntien, kuntayhtymien sekä kunta-konsernien lainakanta¹⁾ vuosina 2000-2021, mrd. euroa

1) Ei sisällä kuntien ja kuntayhtymien keskinäisiä lainoja

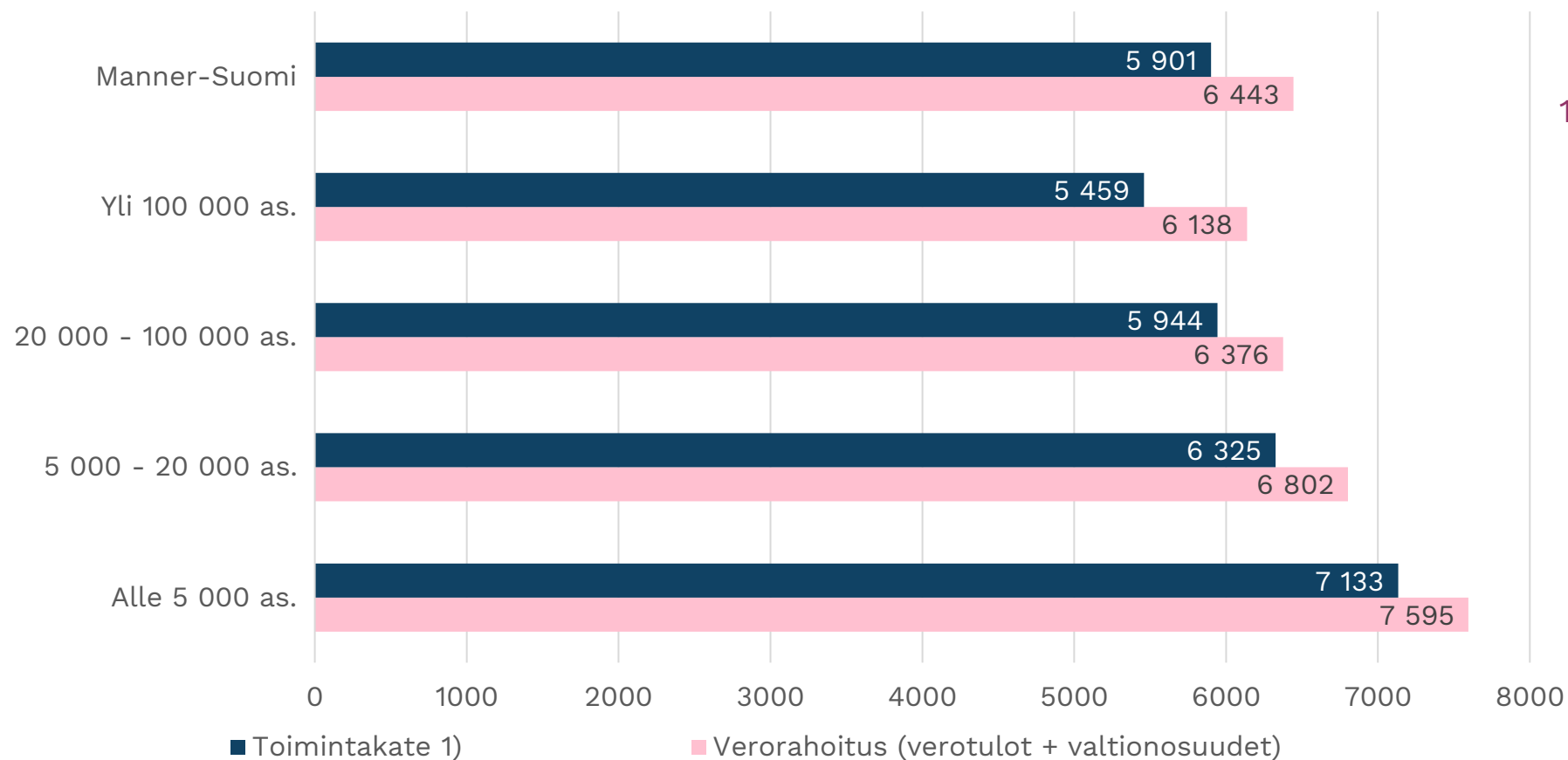
Kuntien lainakannan muutos 2000-2021, milj. €

- 1) Syömävelka on kuntien negatiivisten vuosikatteiden summa. Vuosina 2000-2021 syömävelkaa on otettu noin **721** miljoonaa euroa, mikä on noin **5** % vuosien 2000-2021 lainakannan muutoksesta.
- 2) Vuonna 2021 syömävelkaa otettiin noin **10** miljoonaa euroa.

Lähde: 2000-2020 Tilastokeskus, vuosi 2021 Valtiokonttorin keräämät tilinpäätösarviot. Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät.

Toimintakate ja verorahoitus Manner-Suomen kunnissa kuntakoon mukaan, €/as vuonna 2021

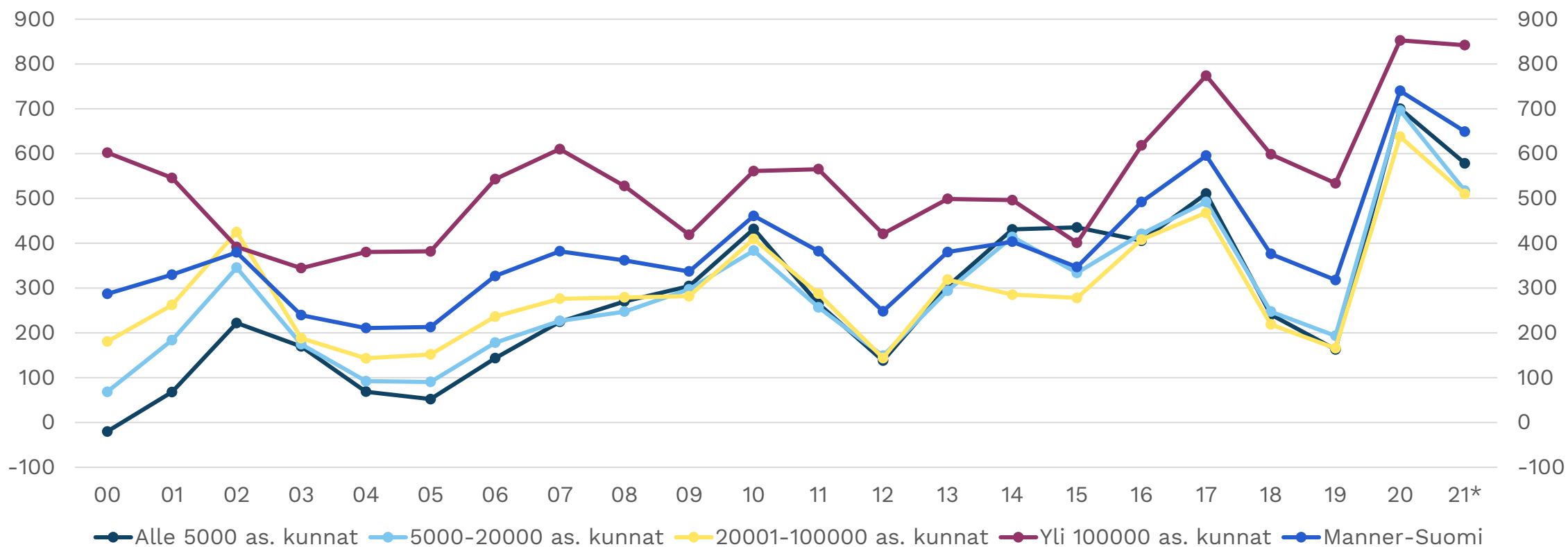

1) Toimintakate on toimintatuottojen ja –kulujen erotus, mikä jää katettavaksi verorahoituksella

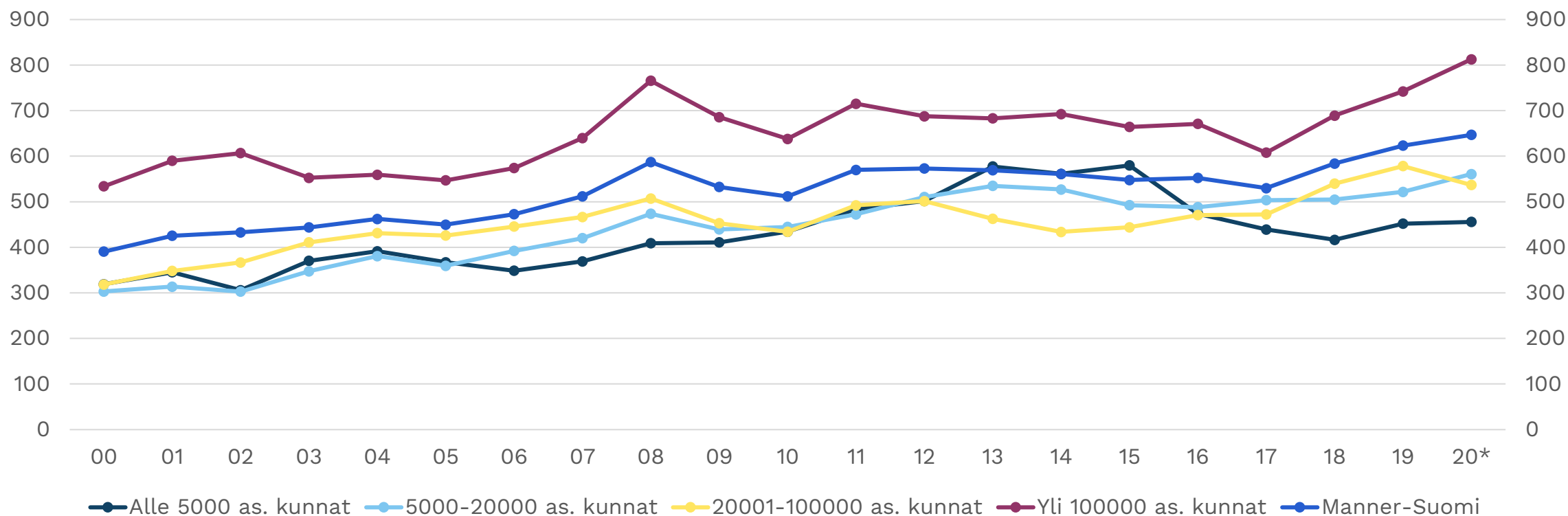

Kuntien vuosikatteet 2000-2021, €/as

Kuntakoon mukaan

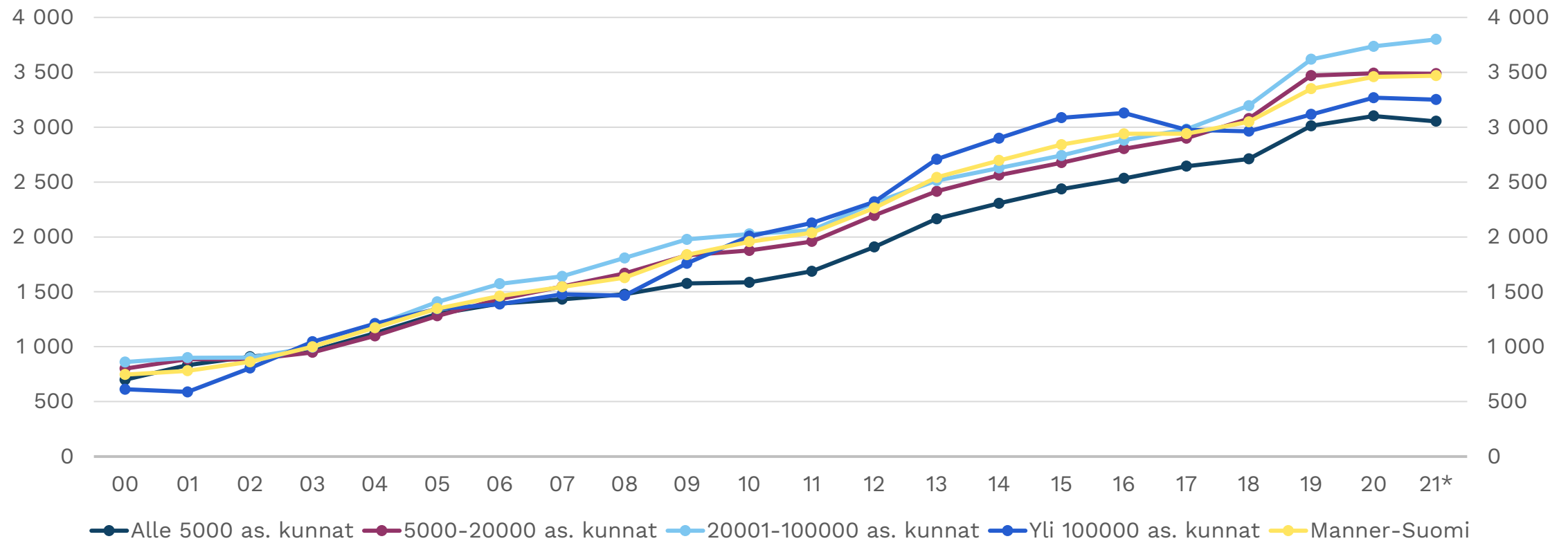

Kuntien poistonalaiset investoinnit¹⁾ 2000-2020, €/as. Kuntakoon mukaan Manner-Suomen kunnissa

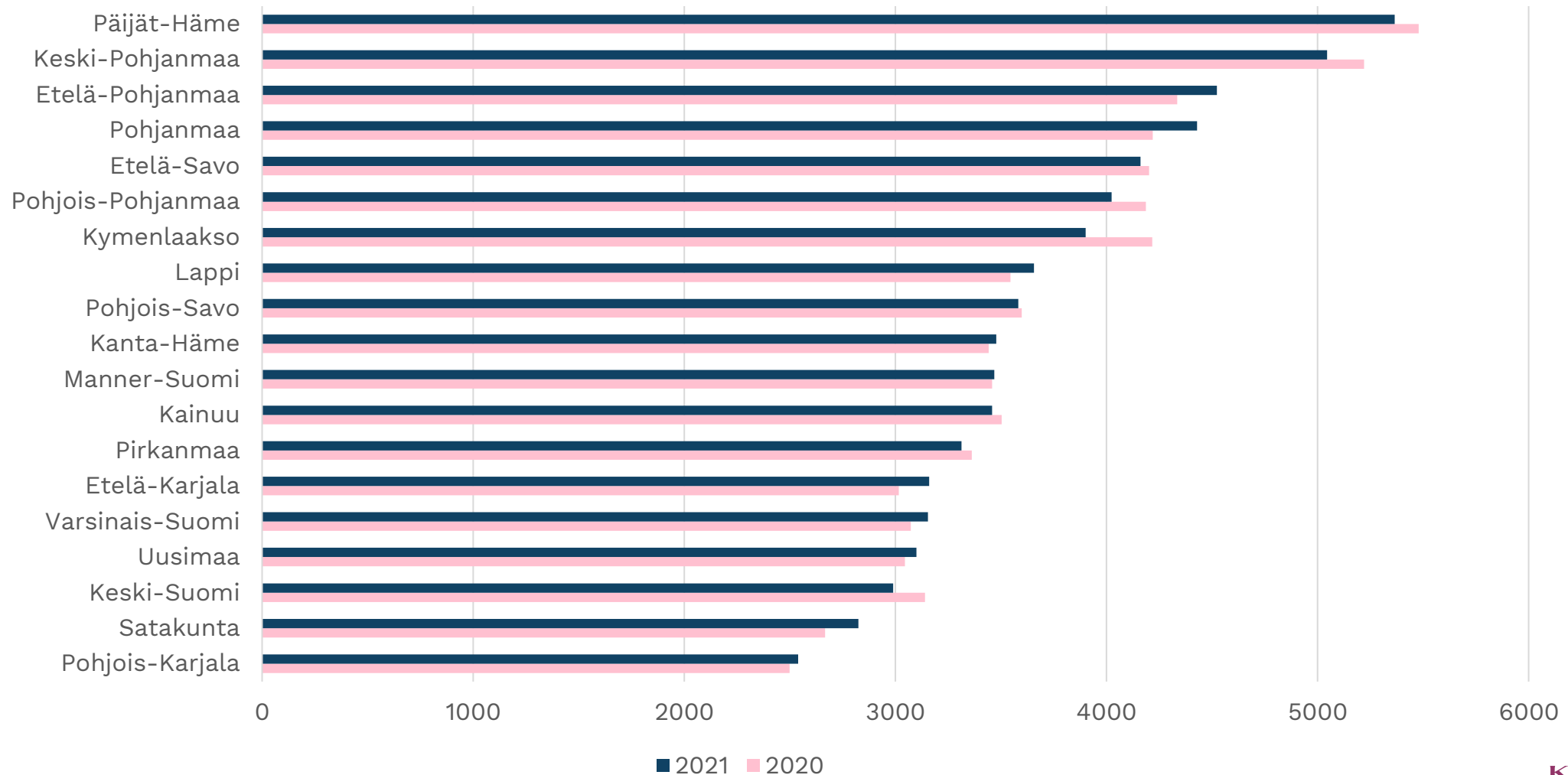

1) Bruttoinvestoinnit pl. maa- ja vesialueiden sekä osakkeiden ja osuuksien hankinta.

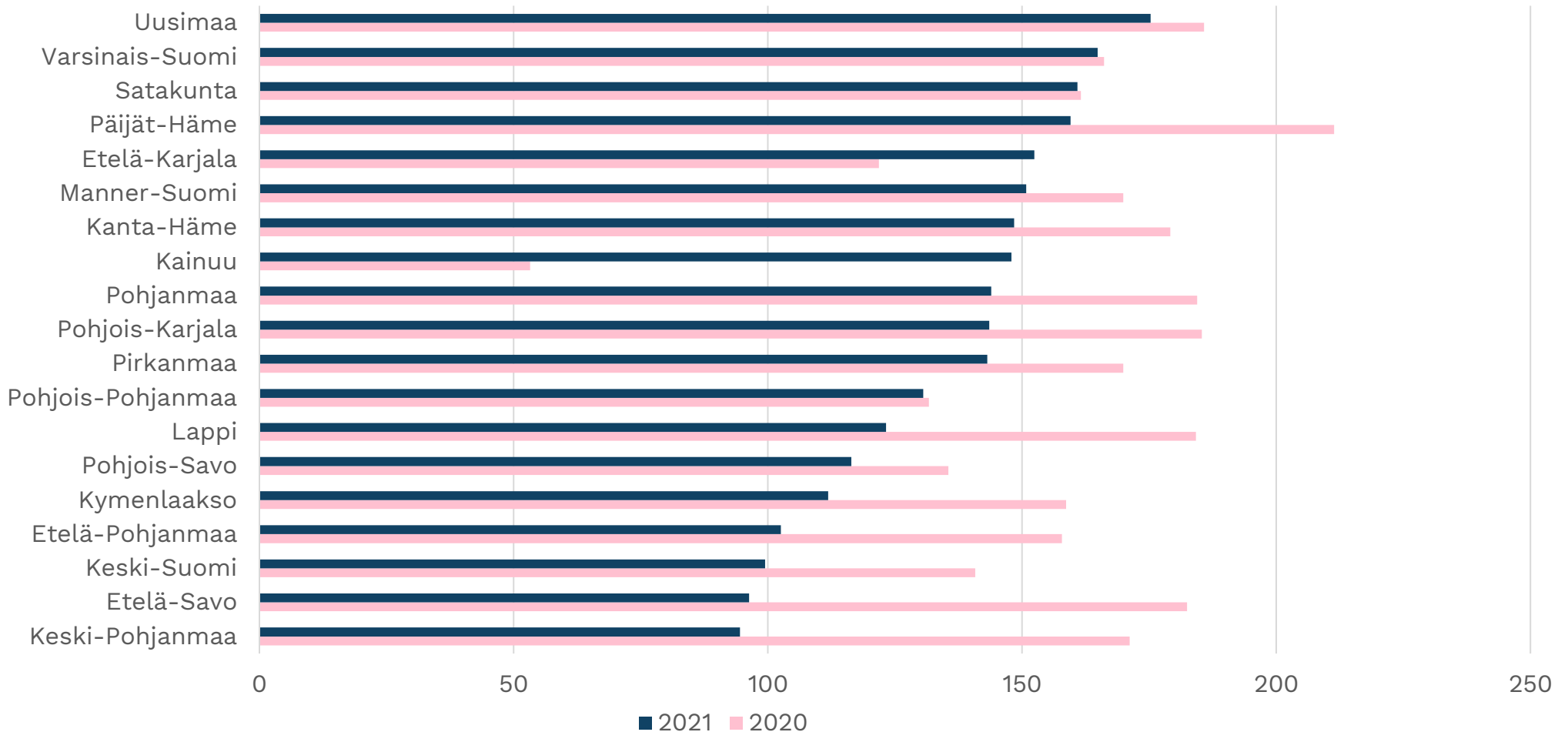
Kuntien lainakanta 2000–2021, €/as. Kuntakoon mukaan Manner-Suomen kunnissa

Kuntien lainakanta maakunnittain vuoden 2020 ja 2021 lopussa, €/asukas

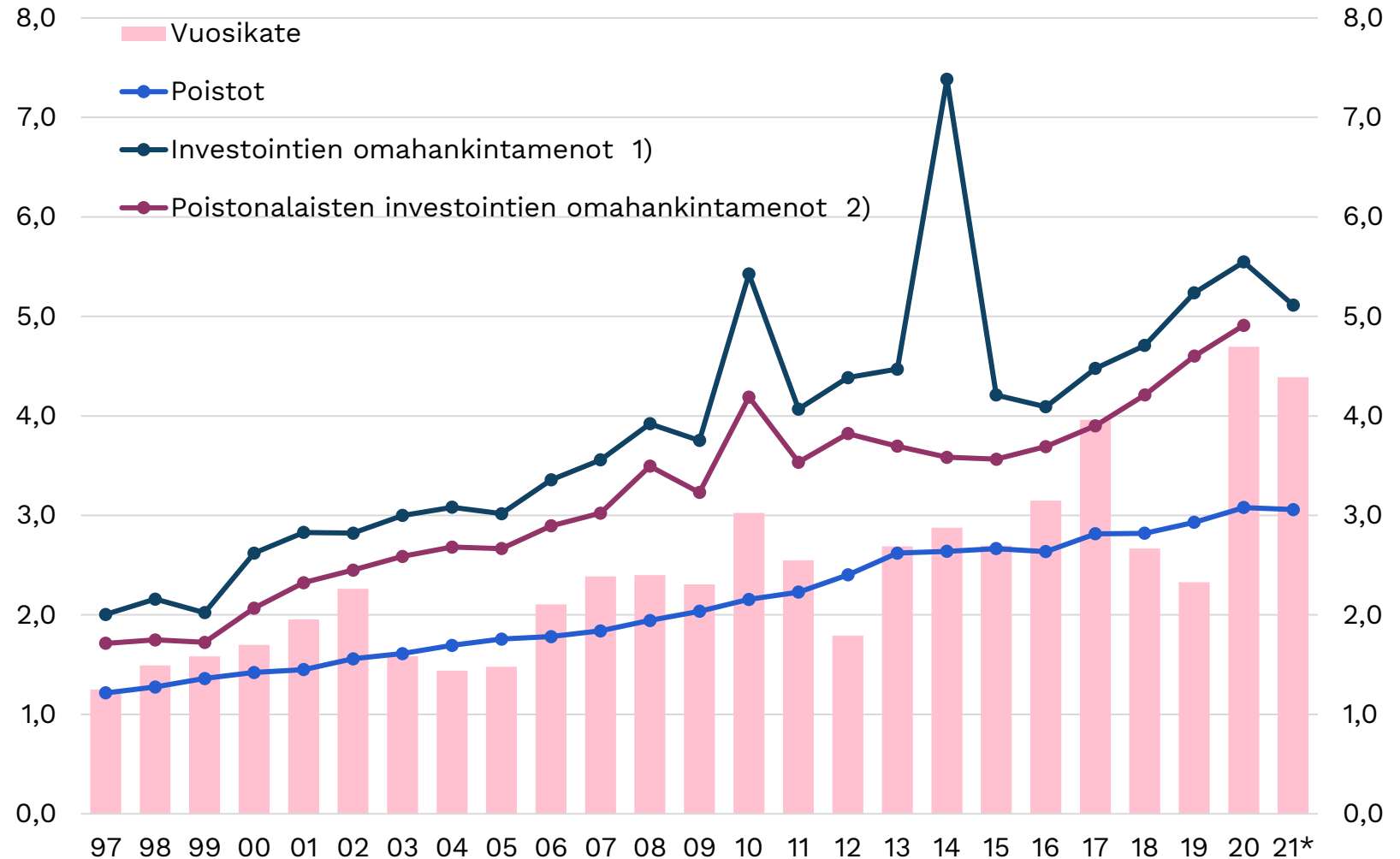

Kuntien vuosikate %:a poistoista maakunnittain vuosina 2020 ja 2021

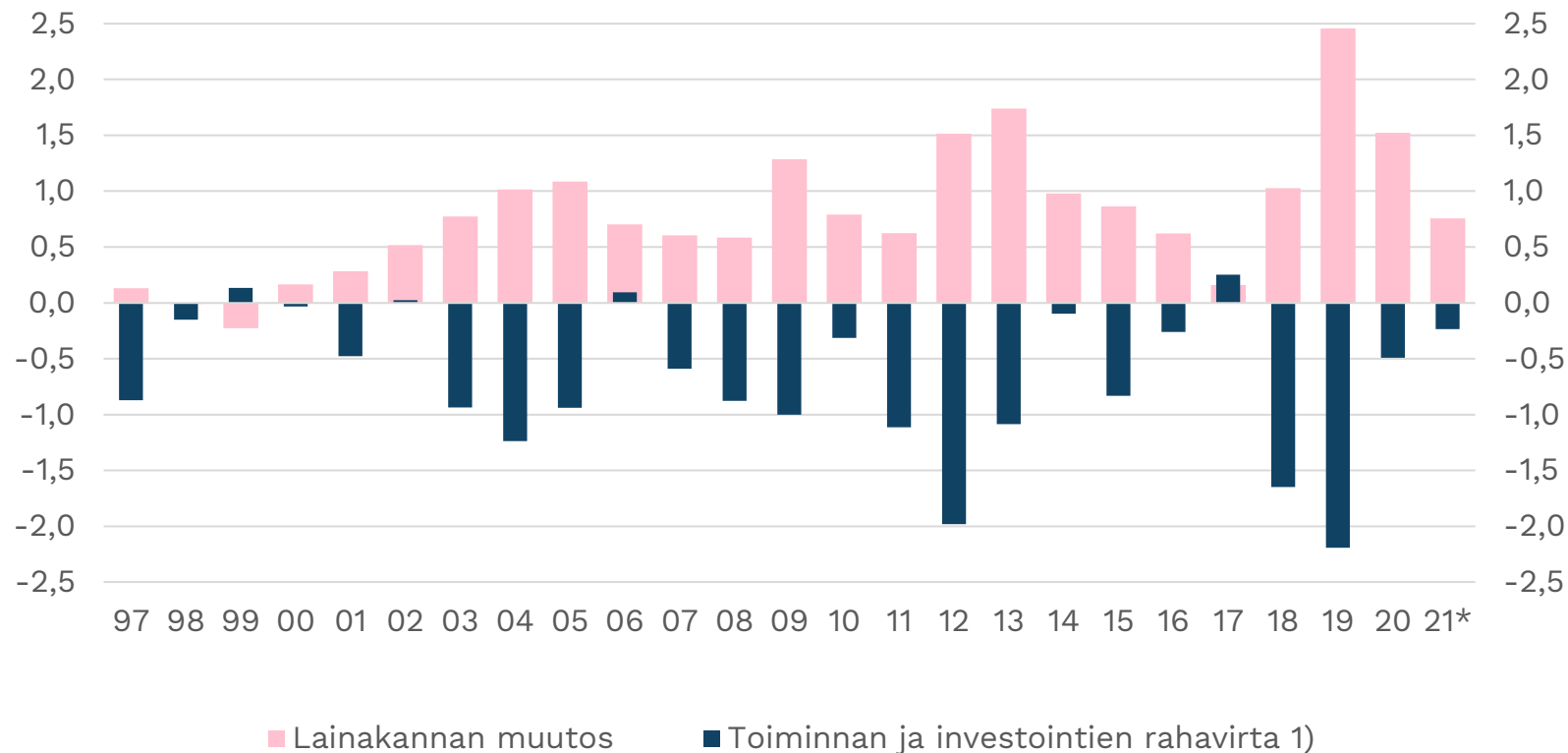

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikatteen riittävyys poistoihin sekä investointeihin 1997-2021, mrd. €

- 1) Investointimenot – Rahoitusosuudet investointeihin. Vuoden 2010 luvuissa on mukana Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymän perustamiseen liittyviä eriä. Vuoden 2014 luvussa on mukana arviolta 3,1 mrd. euroa liikelaitosten yhtiöittämissä liittyviä osakkeiden ja osuuksien hankintaa.
- 2) Investointimenot ilman maa- ja vesialueiden sekä osakkeiden ja osuuksien hankintaa.

Kuntien ja kuntayhtymien toiminnan ja investointien rahavirta sekä lainakannan muutos 97-21, mrd. €

1) Toiminnan ja investointien rahavirta = Tulorahoitus, netto + Investoinnit, netto

Tulorahoitus, netto = Vuosikate + Satunnaiset erät, netto + tulorahoituksen korjauserät

Toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituslaskelman välitulos, jonka negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

Kuntien ja kuntayhtymien rahoituslaskelma 2020 ja 2021, mrd.€

Rahoituslaskelman erä	2020	2021 TPA
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4,69	4,39
Satunnaiset erät, netto	0,09	0,09
Tulorahoituksen korjauserät	-0,48	-0,69
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5,76	-5,27
Rahoitusosuudet investointeihin	0,21	0,15
Investointihyödykkeiden luovutustulot	0,85	1,06
Toiminnan ja investointien rahavirta	-0,40	-0,23
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset	0,03	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4,43	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2,20	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-0,81	
Rahavarojen muutos	1,64	0,11
Rahavarat 31.12.	7,90	8,01
Lainakanta 31.12.	23,35	24,11

Tietoja Manner-Suomen kuntien taloudesta 2010-2021

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 tpa
Vuosikate:												
Mrd. euroa	2,47	2,05	1,34	2,06	2,20	1,89	2,70	3,27	2,07	1,75	4,07	3,57
Asukasta kohti, €	461	382	248	380	403	347	492	596	376	318	740	649
Vuosikate %:a poistoista	145	118	71	100	106	91	127	149	94	76	170	151
Vuosikate %:a investoinneista ¹⁾	99	73	46	64	61	63	89	112	64	53	115	92
Tilikauden tulos, mrd. € ²⁾	1,83	0,42	-0,31	0,37	2,03	0,14	0,89	1,19	-0,11	-0,16	1,76	1,31
Toim. ja invest. rahavirta, mrd. € ²⁾	1,08	-0,93	-1,68	-0,89	-0,09	-0,89	-0,07	0,47	-1,04	-1,43	0,38	0,09
Lainakanta:												
Mrd. euroa	10,45	10,95	12,21	13,79	14,68	15,50	16,09	16,17	16,73	18,40	19,01	19,6
Vuosimuutos, %	6,9	4,7	11,6	12,9	6,5	5,6	3,8	0,5	3,5	10,0	3,0	0,3
Asukasta kohti, €	1 956	2 038	2 262	2 542	2 697	2 841	2 939	2 949	3 048	3 349	3 458	3 469
Kuntien lkm (ko. vuoden kuntajaolla):												
Kuntien lukumäärä yhteensä	326	320	320	304	304	301	297	295	295	295	294	293
Vuosikate negatiivinen	7	34	80	28	10	13	14	4	43	65	2	13
Tilikauden tulos negatiivinen	55	141	227	137	104	107	94	51	200	223	27	66

1) %:a **poistonalaisten investointien** omahankintamenoista = Investointimenot – Maa- ja vesialueiden hankinta – Osakkeiden ja osuuksien hankinta – Rahoitusosuudet investointeihin.

2) Vuosi 2010 sisältää HSY:n perustamisesta johtuvia satunnaisia tuloja noin 0,95 mrd. €.

Vuosi 2014 sisältää liikelaitosten yhtiöittämisistä johtuvia satunnaisia tuloja noin 1,7 mrd. €

Kuntakonsernien tulos- ja rahoituslaskelma vuosina 2019–2020, mrd. €

Manner-Suomen kuntakonsernien tulos- ja rahoituslaskelma vuosina 2019 ja 2020, mrd. €

Eri kuntakonsernien välisiä keskinäisiä eriä ei ole eliminoitu.
Ei sisällä kuntia jotka eivät tee konsernitilinpäätöstä.

Tuloslaskelman erä	2019 mrd. €	2020 mrd. €	Muutos %	Rahoituslaskelman erä	2019 mrd. €	2020 mrd. €	Muutos %
Toimintatuotot	26,77	26,45	-1,2	Toiminnan rahavirta			
Toimintakulut	54,87	55,39	0,9	Vuosikate	4,48	6,89	54,1
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta (tappiosta)	0,07	0,09		Satunnaiset erät, netto	0,34	0,12	
Toimintakate	-28,03	-28,85	2,9	Tilikauden verot	0,10	0,08	
Verotulot	22,85	23,78	4,0	Tulorahoituksen korjauserät	-0,82	-0,57	
Valtionosuudet	9,78	12,22	24,9	Investointien rahavirta			
Rahoituserät, netto	-0,13	-0,25		Investointimenot	8,90	9,18	3,2
Vuosikate	4,48	6,89	54,1	Rahoitusosuudet investointeihin	0,19	0,20	
Poistot ja arvonalentumiset	4,47	4,68	4,8	Pys. vast. hyöd. luovutustulot	1,88	1,71	
Satunnaiserät, netto	0,34	0,12		Toiminnan ja investointien rahavirta	-2,95	-0,90	
Tilikauden tulos	0,35	2,33		Rahoituksen rahavirta			
Tilikauden ylijäämä	0,18	2,08		Antolainojen muutokset	0,08	-0,02	
				Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5,85	6,26	7,0
				Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3,19	3,27	2,4
				Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,54	-0,99	
				Muut muutokset	0,14	0,37	
				Rahavarojen muutos	0,38	1,49	
				Rahavarat 31.12.	7,78	9,26	19,0
				Lainakanta 31.12.	39,05	41,27	5,7

**KUNTA
LIITTO**